

САДІВНИЦТВО

по-українськи

ЖУРНАЛ / ДВОМІСЯЧНИК

WWW.AGROTIMES.UA

№ 2 (44) / 2021

Передплатний індекс

86220

ВАЖЛИВО ВРАХУВАТИ

Власна
стратегія

Прибити
муху

Залізний
садівник

Увага, абрикоса!

Що треба враховувати, формуючи врожай абрикоси, для підвищення конкурентоспроможності вирощування

Павло Бондаренко, канд. с.-г. наук, науковий співробітник Мелітопольська дослідна станція садівництва ІС НААН

Абрикоса – одна з найцінніших кісточкових плодкових культур Півдня України. Її вирощування у сприятливих ґрунтово-кліматичних умовах та на належному рівні агротехніки може бути високорентабельним. Проте часто вважають, що ця культура є непридатною для інтенсивного вирощування, і тому в господарствах садам абрикоси зазвичай, на жаль, не приділяють достатньої уваги.

Крім того, на відміну від популярніших плодкових культур, в Україні та світі обсяг наукових досліджень щодо абрикоси є значно меншим, тому багато садівників не до кінця розуміють вимоги культури до чинників навколишнього середовища та технології вирощування. У цій статті ми намагатимемося розкрити основні аспекти формування врожаю абрикоси, які слід враховувати для підвищення конкурентоспроможності вирощування.

ЗАКЛАДАННЯ ГЕНЕРАТИВНИХ УТВОРЕНЬ І БРУНЬОК

Абрикоса, як і більшість плодкових культур помірного клімату, має літньо-осінню диференціацію плодкових бруньок, яка починається наприкінці червня та триває до вересня-жовтня. Генеративні бруньки закладаються на спеціалізованих плодкових утвореннях – шпорцях та меншою мірою на букетних гілочках, а також на змішаних однорічних приростах.

Саме схильність до закладання бруньок на однорічних приростах сприяє тому, що абрикоса є скороплідною культурою з коротким непродуктивним періодом – більшість сорто-підщепних комбінуваних абрикоси вступають у товарне плодоношення вже на 3–5-й рік. Плодові утворення абрикоси є недовговічними (так, шпорці зазвичай живуть лише 2–3 роки), тому дуже важливим є своєчасне оновлення плодової деревини. Загалом під час обрізування дерев абрикоси зазвичай видаляють суттєву частку деревини, що сприяє формуванню нових приростів, на яких закладатиметься майбутній врожай. Крім того, абрикоса добре відновлюється після обрізування, тому на деревах зручно проводити заміщення старих обростаючих гілок новими.

Дерева закладають кількість генеративних бруньок, достатню для отримання високих врожаїв, тому цей аспект не є критичним за формування врожайності насадження. Недостатній ступінь закладання плодкових бруньок може бути лише в садах, у яких дерева щеплені на слаборослі

клонові підщепи (ВВА-1, Пуміселект), де через надто слабкий щорічний приріст пагонів формується недостатня маса однорічної деревини і врожай переноситься на недовговічні плодові утворення – шпорці та букетні гілочки.

УМОВИ В ЗИМОВО-ВЕСНЯНИЙ ПЕРІОД

Абрикоса – теплолюбна культура, яка має найкоротший період органічного спокою серед кісточкових культур. За літературними даними, критичною для культури абрикоси вважають температуру $-20...-21$ °С. Проте слід розуміти, що на пошкодження генеративних бруньок впливають не лише абсолютні значення температури повітря, але й наявність або відсутність значних перепадів температури взимку, тривалість дії низьких температур, вітри, вік і загальний стан насадження тощо.

В умовах Південного Степу України абрикоса виходить з органічного спокою у лютому, а в окремі роки – в січні. Після цього дерева знаходяться у вимушеному спокої, тобто розпускання бруньок не відбувається через відсутність зовнішніх умов для росту і розвитку рослин. У цей період зимостійкість генеративних бруньок абрикоси знижується, і часті відлиги з повторними пониженнями температури, які характерні для регіону, спричиняють підмерзання генеративних бруньок. За нашими даними, в умовах Півдня України в період спокою рослин абрикоси зазвичай пошкоджується 10–50% генеративних бруньок. Більшість сортів абрикоси є самоплідними, тому за сприятливих умов цвітіння високу урожайність можна отримати навіть за збереження 40–50% квіток після зими.

Небезпеку для абрикоси становлять також приморозки після відновлення вегетації рослин, які в степу України можуть бути під час бутонізації-цвітіння, а в окремі роки навіть після утворення зав'язі. Як порівняти з іншою південною кісточковою культурою черешнею, плодові бруньки абрикоси більшою мірою страждають від морозів взимку, але є витривалішими до приморозків навесні.

Так, у 2019 році, коли зниження температури до $-3,9$ °С у першій декаді квітня спричинило підмерзання до 80% маточок квіток черешні, на абрикосі було втрачено лише 10–25% квіток. При цьому черешня була у фенофазі відокремлення бутонів, а абрикоса вже на початку цвітіння. Подібні тенденції спостерігали й протягом 2020 року.

Для подолання несприятливої дії приморозків можна рекомендувати підтримання високого загального агротехнічного фону насаджень для того, щоб дерева входили

в зиму в доброму стані, добирання пізньоквітучих сортів, а також сучасні методи боротьби з приморозками – дощування, оброблення регуляторами росту тощо.

ОСВІТЛЕНІСТЬ КРОН

Абрикоса є однією з найбільш світлолюбних плодкових культур. За нестачі освітлення центральні частини крон дерев дуже інтенсивно оголюються внаслідок всихання шпорців, букетних гілочок, та слабких обростаючих гілочок. Через це деякі садівники вважають, що оптимальною формою крони для насаджень абрикоси є чашоподібна. Проте для абрикоси характерним є сильний вертикальний ріст пагонів та високий ступінь апікального домінування, тому з точки зору біології культури оптимальними є лідерні крони – веретеноподібна або розріджено-ярусна.

Велику увагу слід приділяти регулюванню освітленості центральних та нижніх зон крони. Досягти цього можна шляхом агресивного обрізування гілок у середній та верхній частини дерева: не допускати надто товстих, довгих гілок, гілок з інтенсивним ростом, своєчасно їх омолоджувати обрізуванням на переведення або на заміщення.

Ще однією технологічною операцією, яку можна рекомендувати в насадженнях абрикоси для регулювання світлового режиму, є зелене обрізування у фазу активного росту пагонів. У разі якщо в кінці травня на початку червня вирізати секатором або виламати вручну зайві зелені вертикальні жирові пагони, це дасть змогу значно покращити освітленість крон дерев. Крім того, доцільним у цей період є також пінцирування верхівок зелених пагонів для стимулювання гілкування.

МОНІЛІАЛЬНИЙ ОПІК

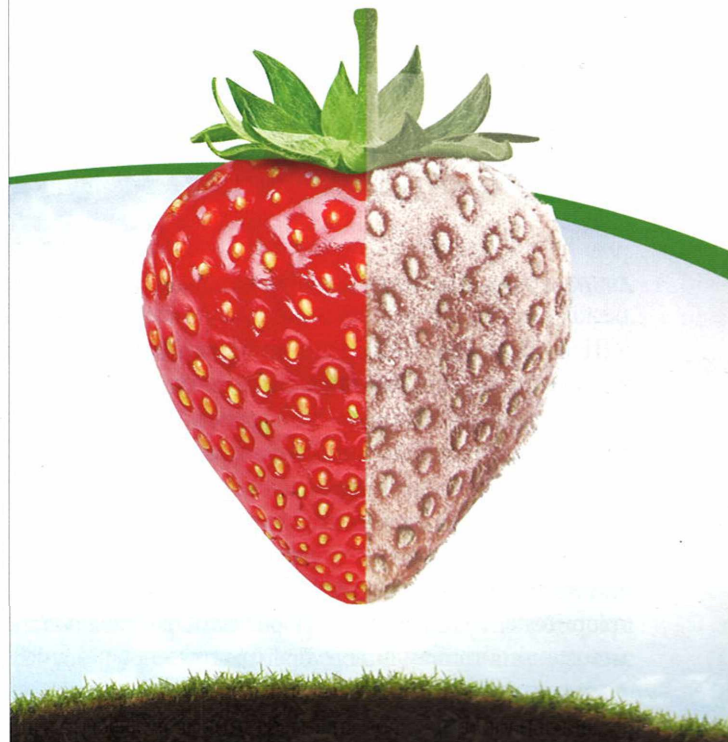
Ще однією причиною зниження врожайності насаджень абрикоси є ураження моніліозом. Ця хвороба має весняну та літню форму, з яких небезпечнішою в промислових насадженнях абрикоси є весняна – моніліальний опік. Умови цвітіння, характерні для Півдня України (роки з вологою прохолодною погодою), є сприятливими для розвитку гриба. Хвороба проявляється в усиханні верхівок пагонів, шпорців, квіток.

Багато садівників саме ураження моніліальним опіком вважають однією з найбільших проблем під час вирощування абрикоси. Проте за дотримання належної системи фунгіцидного захисту ефективний контроль розвитку хвороби є цілком можливим, і втрати врожайності внаслідок моніліозу можна мінімізувати. Також рекомендовано якнайшвидше вирізати та видалити з саду гілки, уражені хворобою.

Вирощування абрикоси в Степу України може бути економічно ефективним за дотримання всіх необхідних елементів технології вирощування, заснованих на біологічних особливостях культури. Бажаємо садівникам високіх врожаїв та прибутків! ■

Жива
Земля
БІОПРЕПАРАТИ

МікоХелп® є – гнилі немає!

МікоХелп®
біофунгіцид

- ✓ лікування та профілактика грибних та бактеріальних хвороб
- ✓ пригнічення розвитку фітопатогенів, які викликають кореневі та плодові гнилі
- ✓ стимуляція росту кореневої системи

ДОЗВОЛЕНИЙ ДО ВИКОРИСТАННЯ
В ОРГАНІЧНОМУ ЗЕМЛЕРОБСТВІ

Мікробні препарати –
технології майбутнього

0-800-301-900
btu-center.com

БТУ-ЦЕНТР
БІОТЕХНОЛОГІЯ УКРАЇНИ